

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2019

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2019. — 184 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сіранчук Наталія Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бігунова Світозара Анатолівна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бісовецька Людмила Андріївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Кучма Тетяна Валерівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лук'яник Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Катерина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ясногурська Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 28.11.2019 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

5. Нісімчук А. С., Падалка О. С., Шпак О. Т. Сучасні педагогічні технології / А. С.Нісімчук, О. С.Падалка, О. Т.Шпак. - К, 2010. - 368 с.

This article describes the peculiarities of the development of creative thinking of the individual on English lessons in elementary school. Technologies for promoting the development of students' creative abilities based on basic principles in the organization of the educational process are considered.

Key words: *creative abilities, creative personality, English, interactive learning technologies, learning principles, design, creative tasks, educational games.*

УДК 81'243:[37.015.31:331]

К.М. ПАВЕЛКІВ, О.І. СУКАЛО

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ІННОВАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ

У статті проаналізовано основні проблеми (педагогічні, методичні, організаційні), пов'язані із запровадженням вивчення іноземної мови в початковій школі. Обґрунтовано можливість і доцільність раннього навчання іноземних мов молодших школярів.

Ключові слова: *педагогічні, методичні, організаційні проблеми, іншомовна освіта, початкова школа.*

Сучасний процес входження України в Європейське освітнє поле відзначається активним запозиченням європейських освітніх стандартів. Одним із широко розроблюваних нині підходів у галузі іншомовної освіти є раннє вивчення іноземної мови та проблема двомовності. Орієнтиром виступають загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти. Вперше надруковані за рішенням Ради Європи англійською та французькою мовами у 2001 р., в Україні вони вийшли друком 2003 р. і одразу привернули до себе увагу фахівців у галузі викладання сучасних мов. Загальноєвропейські Рекомендації лягли в основу концептуально нового підходу до процесу реформування іншомовної освіти в Україні й знайшли своє відображення у новій програмі з іноземних мов для загальноосвітніх шкіл [3, с.23].

Цей підхід базується не просто на практичному оволодінні іноземною мовою як засобом спілкування, а й на діяльності індивіда як члена суспільства, котрий здатен виконувати певні завдання (не обов'язково пов'язані лише з мовою) у певних конкретних життєвих умовах і соціокультурному оточенні. Тому при навчанні мови беруться до уваги також пізнавальні, емоційні, вольові та інші індивідуальні якості користувача мови як представника соціуму. Знання й уміння, якими оволодіває учень у процесі іншомовної освіти, сприяють набуттю певного рівня комунікативних компетенцій і необхідних складових міжкультурної комунікації, за допомогою яких формується його компетентність як користувача мовою.

Особлива увага приділяється початковому етапу навчання іноземної мови, оскільки саме тут формуються підвалини для успішного оволодіння мовою у наступних класах. Проте розроблення нової парадигми іншомовної освіти вимагає відповідної підготовки вчителів іноземних мов, формування в них готовності успішно реалізовувати компетентнісний підхід у своїй майбутній педагогічній діяльності відповідно до спільних європейських стандартів. На жаль, чинні вітчизняні програми й підручники з методики шкільного курсу навчання іноземних мов не мають окремого розділу з викладом основних положень Загальноєвропейських Рекомендацій щодо вивчення, викладання й оцінювання мови.

Наявний науковий фонд свідчить про те, що в працях учених України актуалізовано різні аспекти проблеми іншомовної освіти, зокрема: особливості її розвитку й функціонування в контексті сучасних підходів до викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах (Г. Гринюк, О. Мисечко, Є. Ніколаєва); соціокультурний компонент змісту навчання іноземної мови у контексті європейської іншомовної освіти (О. Максименко, О. Першукова); порівняльний аналіз тенденцій управління базовою освітою в сучасних європейських державах та місце середнього навчального закладу в цьому процесі (Л. Гриневич, А. Сбруєва); тенденції розвитку теорії і практики тестування навчальних досягнень учнів та практичний аспект його реалізації у загальноосвітньому навчальному закладі (О. Петрашук, М. Чорна); теорія і практика перебудови викладання іноземних мов у середній школі (О. Вишневський, О. Шерстюк); лінгвістичні засади проблеми формування іншомовної мовленнєвої компетенції школярів і студентів (В. Плахотник, В. Редько та ін.).

Значущими розглядаємо дослідження зарубіжних науковців у царині комунікативно орієнтованого навчання іноземної мови (І. Бім, М. Болдирев, Н. Гез, М. Дем'яненко, Г. Китайгородська, Ю. Пассов та ін.), в яких увиразнено цілі, засоби, інноваційні технології навчання іншомовного спілкування в умовах середнього навчального закладу.

Відповідні трактування особливостей комунікативної природи усного мовлення знаходимо у працях психологів, а саме: мета, завдання, методи навчання іноземної мови (В. Артемов); передумови формування особистісно-діяльнісного підходу до навчання російської мови як іноземної (Л. Божович, І. Зимня та ін.).

Важливим підтвердженням актуальності порушеної теми розглядаємо результати досліджень іншомовної освіти зарубіжними вченими: дидактичні й методичні принципи навчання мови (Д. Гармер); сутність мультинаціонального компонента «lingua franca» в системі іншомовної освіти (М. Клейн, Л. Фірс та ін.); принципи інтеркультурного виховання особистості (С. Кленз, Д. Рослер); розвиток умінь і навичок

критичного мислення на уроках іноземної мови (Р. Сібауер) та ін.

Мета статті: на основі з'ясування тенденцій іншомовної освіти у Європейському мовному просторі обґрунтувати доцільність та охарактеризувати основні проблеми, пов'язані із запровадженням іноземної мови в початковій школі України.

Із проголошенням незалежності України відбулися кардинальні зміни в меті та пріоритетах шкільної освіти. Українська педагогічна наука й практика, опановуючи цінності демократичного суспільства, переосмислює попередні надбання вітчизняної педагогіки, активно вивчає зарубіжний досвід, вносить корективи в усі складові навчально-виховного процесу. Безперечно, такі зміни торкнулися й сфери іншомовної освіти, саме перед якою постає завдання посилити інтерес учнів до вивчення іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах із метою їх підготовки до життя в умовах багатонаціонального і полікультурного простору, виробити вміння та навички спілкування з людьми різних національностей. Вільно володіти хоча б однією іноземною мовою стало не примхою, а вимогою часу.

Об'єктивна державна потреба в навчанні першокласників іноземної мови як засобу спілкування, соціальна значущість цієї проблеми зумовили у 90-х роках ХХ ст. масштабний експеримент, спрямований на з'ясування й наукове обґрунтування можливостей навчання іноземних мов у початковій школі. Новий напрям діяльності вимагав розроблення відповідних педагогічних та психологічних обґрунтувань. Не випадково в цей період було опубліковано велику кількість праць, присвячених навчанню іноземної мови в початкових класах.

Зарубіжні й вітчизняні методисти і психологи Б. Беляєв, Л. Виготський, Д. Ельконін, І. Зимня, Г. Рогова обґрунтували можливість і доцільність раннього навчання іноземних мов, Визначили характерні психологічні зміни, що відбуваються в учнів під час навчання в початкових класах. Ці автори вбачали основу посиленого навчання молодших школярів іноземної мови саме у специфіці психофізіологічних можливостей дітей.

На думку У. Пенфілда, фізіологічна причина успіху навчання мови полягає в тому, що в цей віковий період мозок дитини має спеціалізовану здібність до навчання мови — здібність, яка зменшується з віком. Психологічні та фізіологічні особливості цього віку, зокрема гнучкість мозкових механізмів мовлення, підвищена активність, яскраво виражені імітативні здібності, які посилюються здатністю до наслідування, — передумови успішного вивчення молодшими школярами іноземної мови. Світовий досвід впровадження ранньої іншомовної освіти свідчить, що знання іноземної мови, здобуті дітьми за перші роки, будуть вміло використані й розвинуті ними на наступних етапах навчання в загальноосвітньому навчальному закладі.

Особливий інтерес у контексті нашого дослідження становлять праці українських науковців (О. Беляєва, В. Плахотника, В. Редька), у яких наголошено на важливості введення раннього вивчення іноземної мови. Йдеться про те, що саме в початковій школі «формуються основи іншомовної комунікативної компетенції, потрібні та достатні для подальшого їх розвитку й удосконалення» [1, с. 24].

Досить суперечливими були думки педагогів та психологів стосовно того, запроваджувати іноземну мову з першого чи другого класу. Звернемось до праць дослідників дитячої психології — С. Виготського, Д. Ельконіна, І. Зимньої, О. Леонтьєва, Ж. Піаже. Аналіз їхніх досліджень вказує на наявність прямої залежності успішності раннього вивчення іноземної мови від рівня комунікативного розвитку дитини в рідній мові.

Поняття «комунікативний розвиток у рідній мові», за визначенням І. Зимньої, слід розглядати як складне багатоаспектне явище, що включає: обсяг словника дитини в рідній мові; рівень засвоєння мовних правил, рівень володіння усними формами спілкування, показниками якого слугують уміння дитини свідомо будувати зв'язне висловлювання, адекватно реагувати на репліки співрозмовника тощо [4, с. 102].

Практика свідчить, що значна частина першокласників, які приходять до школи, не мають досвіду дошкільного вивчення іноземної мови, не вміють виділяти ознаки предметів, знаходити серед них подібні й відмінні. З перших днів перед ними постають складні завдання:

- адаптуватися до шкільного життя;
- оволодіти прийомами навчальної діяльності;
- пройти соціалізацію в дитячому колективі.

Перший навчальний рік дає змогу дітям ознайомитися з основними ознаками предметів (колір, розмір, форма, матеріал, смак, якості людей) та певними функціями, такими як категорія поведінки. Під впливом навчання у першому класі словник дитини поступово збагачується новими поняттями. Таким чином, навчання у першому класі створює належну функціональну і пропедевтичну основу для зустрічі дитини з іноземною мовою в наступному, другому класі, сприяє її загальному мовному розвитку, набуттю вмінь і навичок навчальної діяльності, соціальної та соціально-психологічній орієнтації в дитячому колективі і взагалі в людському суспільстві.

Зросли інтелектуальні можливості учнів другого класу створюють належне підґрунтя для сприйняття і засвоєння соціокультурної інформації, якою повинен бути насичений зміст навчання іноземної мови, якщо останнє дійсно спрямоване на оволодіння учнями міжкультурним іншомовним спілкуванням. У цьому віці у дітей краще розвинена пам'ять особливо слухова короткочасна, здатність до наслідування, рефлексія, творча увага. Проаналізовані фактори підтверджують слушність запровадження іноземної мови, починаючи з другого класу загальноосвітньої школи.

Навчання іноземної мови тривалий час здійснювалося за шкільною програмою, Виданою в 1995 році Міністерством освіти України. Програма пропонувала включення цього навчального предмета до базового навчального плану з першого або другого класу. При цьому перший рік навчання розглядався як

пропедевтичний, протягом якого в учнів формувалися первинні мовленнєві навички. На вивчення іноземної мови у шкільній програмі відводилося 2 години на тиждень.

Шкільна програма 2000 року була складена в контексті вимог реформування середньої освіти з урахуванням Рекомендацій Ради Європи з мовної освіти, декларувала офіційний курс на запровадження 11-річного терміну вивчення першої іноземної мови з другого по дванадцятий клас, з тижневим навантаженням у другому класі 2 год. Основними принципами побудови зазначеної програми з іноземної мови є такі: комунікативна спрямованість, особистісна орієнтація, автономія учня, взаємопов'язане інтегроване навчання всіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання та письма). З метою забезпечення наступності й неперервності у навчанні іноземної мови педагогу школи першого ступеня важливо знати їх та враховувати у практичній діяльності.

Відповідно до нової освітньої політики у 2002/2003 навчальному році, вивчення іноземної мови розпочалось із 2-го класу. Основна мета проєкту — інтенсифікувати навчання іноземної мови та підготувати учнів молодшого шкільного віку до життя в розвиненій європейській державі. Цей факт став серйозним випробуванням для учителів і всіх тих, хто причетний до цієї галузі, оскільки потребував перегляду й уточнення окремих усталених поглядів на шкільний предмет «іноземна мова», у тому числі й на засоби і методику навчання, а також роль учителя та учня в навчальному процесі.

Протягом десятиліть масове вивчення іноземної мови в Україні розпочиналося з 5-го класу. З цим фактом були пов'язані галузі педагогічної та методичної наук, спрямовані наукові дослідження у зазначених сферах. Визнання на державному рівні доцільності запровадження іноземної мови в початковій школі змусило замислитися над завданнями раннього шкільного навчання цього предмета і можливостями їх реалізації.

Аналіз публікацій, відвіданих уроків та педагогічного досвіду дав змогу виокремити основні групи недоліків, які були допущені при навчанні іноземної мови молодших школярів — педагогічні, методичні, організаційні. Охарактеризуємо ці групи.

1. *Педагогічні.* Аналіз відвіданих уроків показав, що не всі вчителі обізнані з новими програмами, інструктивними листами Міністерства освіти і науки України про викладання іноземних мов, специфікою викладання та оцінювання навчальних досягнень учнів у початковій школі. Суттєвим недоліком навчання іноземної мови у початковій школі було неврахування психологічних особливостей шестирічних школярів та недооцінювання ігрових методів навчання. Багато вчителів, які викладають іноземні мови в початкових класах, недостатньо знають вікові можливості молодших школярів, умови, закономірності та особливості їхнього фізіологічного розвитку, адже йдеться про навчання іноземної мови шестиліток та дітей в умовах «кризи семи років». Криза семи років — це перехідний період психологічного розвитку дитини від дошкільного дитинства до молодшого шкільного віку, від домінуючої ігрової діяльності до провідної навчальної [5, с. 23]. Тому основною вимогою до навчання іноземної мови в початковій школі є врахування психофізіологічних особливостей і можливостей молодших школярів. Необхідно зазначити, що фонд підручників дещо застарілий, поряд із новими сучасними підручниками використовуються книжки, що не входять до переліку літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України. Рівень забезпеченості новими сучасними підручниками з іноземної мови учнів 2-х класів становить 54 % від загальної потреби. Тобто підручники, видані Міністерством освіти і науки України, не надійшли у школи в повному обсязі.

2. *Методичні.* У сучасній школі не забезпечується наступність між дошкільною та початковою ланками освіти. Учителі забувають про специфічні дошкільні види діяльності: гру, різноманітні види творчості (конструювання, ліплення, переказування казок, творення віршів), які формують творчу уяву — основу навчальних можливостей дитини, те підґрунтя, на якому пізніше базується весь навчальний процес. У деяких випадках учителі механічно переносять прийоми і методи, які використовуються у старших класах, на учнів початкової школи; ігрові форми навчання використовують безсистемно та одноманітно; мало практикують групову і парну роботу. Як наслідок — учителі іноземної мови не завжди можуть створити оптимальні умови для реалізації можливостей молодших школярів. У зв'язку з цим найбільш важливим є забезпечення таких форм і методів навчання, які дозволять зберегти «самооцінку дитинства» [2, с. 10]. Педагог школи першого ступеня має знати особливості організації й управління ігровими методами навчання, вміти точно та адекватно враховувати вікові особливості дітей, особливості структури їх самопізнання, інтелектуальної діяльності та поведінки.

3. *Організаційні.* Не дотримуються санітарно-гігієнічних норм проведення уроків; не використовуються необхідні вправи для зняття фізичної та зорової напруги, вкрай рідко забезпечується чергування різноманітних видів навчальної діяльності.

Таким чином, аналіз наукових публікацій, відвіданих уроків та передового педагогічного досвіду дав змогу виокремити основні групи недоліків, які були допущені при навчанні іноземної мови молодших школярів — педагогічні, методичні, організаційні. Розряд основних проблем, пов'язаних із запровадженням вивчення іноземної мови в початковій школі, дає можливість уникнути аналогічних недопрацювань у подальшій педагогічній діяльності. Вважаємо, що може суттєво збагатити теорію і практику навчання дітей іноземної мови в нашій країні досвід зарубіжного шкільництва, який потребує детального вивчення й аналізу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Плахотнік В. М. Навчання іноземних мов у середній школі: концепція та її реалізація / В. М. Плахотнік

// Іноземні мови. — 1995. — No 1. — С. 13-15.

2. Покроєва Л. Проблеми підготовки до навчання шестилітніх першокласників // Педагогіка і психологія. — 2006. — No 4. — С. 5-10.

3. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Англійська мова. 2-12 класи. — К.: Шкільний світ, 2001. — 36 с.

4. Зимняя И. А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке / И. А. Зимняя. — М.: Просвещение, 1978. — 159 с.

5. Особенности психического развития детей 6-7-летнего возраста / Под ред. Д. Б. Эльконина, А. Л. Венгера. — М.: Педагогика, 1988. — 136 с.

The article analyzes the main problems (educational, instructional, and organizational) associated with the introduction of foreign languages at the primary school. The possibility and feasibility of early studying of foreign languages by younger ones.

Key words: pedagogical, methodological, organizational problems, foreign language education, elementary school.

УДК 81'243:373.2.091.12.011.3-051

Н.М. МОРОЗ, М.М. МИКОЛАЮК

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ – ВАЖЛИВЕ ЗАВДАННЯ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано важливість формування іноземної комунікативної компетенції у дітей дошкільного віку, розкрито зміст поняття комунікативна компетенція, визначено пріоритетне завдання вчителя іноземної мови – розвиток навичок говоріння та аудіювання.

Ключові слова: англійська мова, дошкільний вік, комунікативна компетенція, вчитель іноземної мови,

Постановка проблеми. Протягом останніх кількох років, вивчення іноземних мов стало не так засобом саморозвитку, скільки необхідністю. Ще 20 років тому знання мови було потрібно лише у роботі деяких сфер, тоді як зараз володіння хоча б однією іноземною мовою є обов'язковим. Знання мови відкриває перед нами більші можливості: простіше знайти роботу, менше труднощів виникає при відпочинку в інших країнах, відсутність мовного бар'єру дозволяє знайти більше друзів, і навіть людина збагачує своє свідомість, занурюючись у вивчення іноземної культури, традиції інших народів.

Навчання іноземної мови є важливим засобом гармонійного розвитку особистості, формування її життєвої компетенції. Побудований правильно з дидактичного та лінгвістичного поглядів, процес навчання сприяє реалізації змісту всіх сфер життєдіяльності дітей, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти («Я сам», «Люди», «Культура», «Природа») і має самостійне освітнє значення. Діти, які у дошкільному віці один-два роки вивчали іноземну мову, за умови, що це навчання організовувалося методично правильно, успішніше навчаються у школі, краще засвоюють курс будь-якої іноземної мови. Адже, дошкільний вік визнаний психологами найсприятливішим періодом для засвоєння нової інформації. Навчання дошкільників англійської мови — це особливий вид освітньої діяльності. У процесі навчання мова виступає водночас предметом і провідним засобом навчання. У процесі навчання діти не вивчають складових частин незнайомої мови, а одразу опановують її як засіб спілкування [5, с. 27].

Аналіз актуальних досліджень. Дошкільний вік на думку багатьох дослідників (Н. Басова, М. Безруких, І. Вронської, Н. Гальськова, Г. Рогова та ін.) є однією з умов підвищення якості навчання – забезпечення мовленнєвої активності дітей. Раннє оволодіння іноземною мовою (у дошкільному віці) на думку дослідників, є найбільш сенситивним. У цьому контексті саме опанування іноземної мови розглядається як одна з умов підвищення якості мовленнєвої активності дітей. Особливо це стосується навчання дітей старшого дошкільного віку. Так, на думку У. Пенфілда, фізіологічна причина навчання мови полягає в тому, що в цей період мозок дитини має спеціалізовану здатність до навчання мови, яка з віком зменшується.

Дослідження Л.С. Виготського, І.А. Зімньої, В.В. Давидова, Ш.А. Амонашвілі, З.Я. Футерман сконцентровані на центральних проблемах дошкільного віку: психічному і особистому розвитку, процесі засвоєння мови, мимовільності в засвоєнні соціальної дійсності, культури, в тому числі нерідної. Таким чином, визначили ряд позитивних результатів, досягнутих засобами іноземної мови: забезпечення загального психічного розвитку (зокрема, мовних здібностей); формування цілеспрямованості, активності; мовний розвиток на рідній і іноземній мові. Не підлягає сумнівам наступний факт: безперечно покращення мовного розвитку на рідній мові в залежності від оволодіння іноземною. Так, рідна мова стає багатшою та правильнішою, посилюється розвиток мовних здібностей і психічних функцій, пов'язаних з мовною діяльністю.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є навчання дошкільників іноземної мови під керівництвом вчителя, формування в них іноземної комунікативної компетенції в межах передбаченого програмою мовного мінімуму.

Виклад основного матеріалу. Комунікативна компетенція особистості базується на мовленнєвій,

ЗМІСТ

<i>Ясногурська Л.М.</i> Подружня зрада у паремійних фондах англійської та української мов	3
<i>Совтис Н.М.</i> Основні засади опису мовної картини світу	7
<i>Щербачук Н.П.</i> Особливості функціонування та засоби вираження адвербіальних синтаксем у простих реченнях-репліках	10
<i>Мороз Н.М.</i> Структурні особливості концепту «кохання/love» в англійській мові	12
<i>Мороз Л.В.</i> Структурно-семантичні ознаки та художній феномен рольової лірики	19
<i>Михальчук Н.О., Набочук О.Ю.</i> Психолінгвістична термінологія в парадигмі лінгвістичної прагматики	23
<i>Івашкевич Е.Е., Антюхова Н.І.</i> Рівні професійного становлення майбутнього перекладача	26
<i>Павелків К.М., Попова А.В.</i> Сучасне викладання іноземних мов. Оцінюємо все по-різному	32
<i>Ясногурська Л.М., Кіряк Т.І.</i> Використання превентивної адаптаційної системи в дошкільних закладах	34
<i>Бісовецька Л.А., Дацшина І.В.</i> Методика формування в учнів початкових класів умінь створювати текст.....	37
<i>Данілова Н.Р., Кардаш Н.О.</i> Роль ігор у вивченні англійської мови дітей старшого дошкільного віку	39
<i>Лук'яник Л.В., Старовойт В.О.</i> Особливості формування фонетико-орфоепічної компетентності учнів початкових класів на уроках української мови	42
<i>Василькевич С.С., Жданюк А.В.</i> Формування навичок читання англійською мовою з використанням наочності у початковій школі	45
<i>Романюк С.К., Лук'яничук О.П.</i> Основи розвитку у старших дошкільників іншомовного лексичного запасу засобами мистецтва живопису	48
<i>Мороз Н.М., Ячменник Р.О.</i> Особливості вивчення англійської мови у закладах дошкільної освіти	51
<i>Мороз Л.В., Кухновець Л.П.</i> Професійна готовність майбутніх вихователів до навчання дітей дошкільного віку іноземної мови	53
<i>Денисюк Л.В., Петровець В.М.</i> Просвітницька робота з батьками у вивченні англійської мови засобами образотворчого мистецтва	55
<i>Лук'яник Л.В., Піхоцька О.М.</i> Феномен поняття «нетрадиційні уроки», класифікація нетрадиційних уроків	58
<i>Мороз Л.В., Хрящевська Т.В.</i> Виховання екологічних компетентностей у старших дошкільників засобами іноземної мови	61
<i>Сіранчук Н.М., Сидорчук К.В.</i> До проблеми розвитку культури мовлення учнів початкової школи на уроках української мови	63
<i>Василькевич С.С., Казмірук О.П.</i> Інноваційні технології вивчення іноземної мови у початковій школі	67
<i>Данілова Н.Р., Давидюк Т.В.</i> Гра як засіб формування іншомовної комунікативної компетенції дошкільників	70
<i>Романюк С.К., Блицик А.В.</i> Використання іноземної мови в ігровій діяльності дітей з особливими потребами	73
<i>Мороз Л.В., Гречун І.П.</i> Розвиток творчості старших дошкільників на заняттях з іноземної мови	75
<i>Трофімчук В.М., Чучак К.О.</i> Роль мовленнєвої гри у навчанні усного англомовного мовлення дітей старшого дошкільного віку	76
<i>Лук'яник Л.В., Ляшецька О.І.</i> Психолого-педагогічні основи формування комунікативних умінь і навичок засобами ситуативних завдань на уроках української мови у початкових класах	80
<i>Павелків К.М., Коновальчук Л.Ю.</i> Розвиток креативного мислення учнів молодшого шкільного віку на уроках англійської мови ігри-вправи як засіб розвитку	83
<i>Романюк С.К., Подійом О.І.</i> Особливості використання англомовних пісень у закладах дошкільної освіти	85
<i>Трофімчук В.М., Панчук В.В.</i> Розвиток творчих здібностей на уроках англійської мови в початковій школі	87
<i>Павелків К.М., Сукало О.І.</i> Проблеми навчання іноземної мови в початковій школі	91
<i>Мороз Н.М., Миколаюк М.М.</i> Формування іншомовної комунікативної компетенції – важливе завдання вчителя іноземної мови у закладі дошкільної освіти	94
<i>Романюк С.К., Дутчак Т.І.</i> Гендерні особливості навчання іноземної мови дошкільників	96
<i>Романюк С.К., Гладковська М.В.</i> Використання казок на заняттях з англійської мови в закладі дошкільної освіти	100
<i>Лук'яник Л.В., Черепович І.В.</i> Використання народознавчої лексики у структурі уроку	102
<i>Данілова Н.Р., Гамула Ю.В.</i> Формування мотивації та інтересу до вивчення англійської мови на початковому етапі навчання	104
<i>Дуброва А.С., Івашко А.М.</i> Використання пісень на уроках англійської мови в початкових класах	108
<i>Денисюк Л.В., Гаврилюк О.О.</i> Інтеграція іноземної мови у процесі ознайомлення дошкільників з природою в аспекті розвитку креативності	112
<i>Павелків К.М., Сікора О.С.</i> Особливості викладання англійської мови в початкових класах Нової	

української школи	116
<i>Трофімчук В.М., Димарчук Л.В.</i> Проблеми підготовки дітей до вивчення іноземної мови в закладі дошкільної освіти	117
<i>Верьовкіна О.Є., Пасічник Ю.В.</i> Теоретико-методичні аспекти формування навичок говоріння у дітей дошкільного віку на заняттях з іноземної мови	120
<i>Ковалюк В.В., Бичук С.Б.</i> Сучасні технології навчання іноземної мови у дошкільному закладі	124
<i>Дуброва А.С., Гаврильчик В.О.</i> Викладання англійської мови за допомогою інноваційних засобів	126
<i>Денисюк Л.В., Панасюк О.М.</i> Компетентнісний підхід у навчанні іноземної мови у контексті Нової української школи	129
<i>Мороз Л.В., Швець І.М.</i> Особливості виховання національної гідності в учнів молодшого шкільного віку на уроках іноземної мови	131
<i>Мороз Л.В., Панасюк К.А.</i> Проблеми підготовки дітей дошкільного віку до вивчення англійської мови: аспект мовленнєвої діяльності	134
<i>Ясногурська Л.М., Сидорчук Н.М.</i> Географічна компетентність як одна із складових професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів	137
<i>Романюк С.К., Ляшук А.В.</i> Використання мультимедійних технологій у навчанні англійської мови у закладі дошкільної освіти	140
<i>Ясногурська Л.М., Чорна О.Ю.</i> Використання різних видів наочності на уроках англійської мови у початковій школі	142
<i>Ясногурська Л.М., Бублей Л.М.</i> Розвиток критичного мислення учнів молодшого шкільного віку на уроках англійської мови	144
<i>Краля І.В., Швець Н.М.</i> Значення вивчення англійської мови з дітьми дошкільного віку	148
<i>Ковалюк В.В., Ришко О.В.</i> Гра як засіб досягнення результативності навчання англійської мови	150
<i>Мороз Н.М., Ковтунович І.І.</i> Виховання інтересу до художньої праці на заняттях з іноземної мови	153
<i>Ковалюк В.В., Савич Л.В.</i> Формування навичок читання англійською мовою у здобувачів знань нової української школи	154
<i>Дуброва А.С., Кошлата М.А.</i> Англійська мова як складова процесу соціалізації дошкільників у закладі дошкільної освіти	157
<i>Краля І.В., Савостьянова В.М.</i> Особливості раннього вивчення іноземної мови в закладі дошкільної освіти	160
<i>Ковалюк В.В., Хрящевська М.А.</i> Форми організації роботи з вивчення іноземної мови в сучасному закладі дошкільної освіти	161
<i>Хунавцева Н.А.</i> The problem of organizing the facilitative interaction at the process of teaching pupils at secondary schools	164
<i>Івашкевич Е.З., Яцюрин А.А.</i> The empirical research of the determination of social intelligence of the teachers by the way of understanding by them a folklore	172
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	178
ЗМІСТ	180